

Vår saksbehandler
Lars Erik Jensen, tlf. 92660390

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
PB 8112 Dep
0032 OSLO

Vår dato
2021-06-10

Vår ref.

postmottak@kmd.dep.no

Deres dato
2021-05-26

Deres ref.

Innspill til EU-kommisjonens forslag til regulering av Kunstig intelligens

Tilliten til Kunstig intelligens er avgjørende for å sikre en utbredt bruk av denne teknologien og kan gi mange fordeler, som bedre helsetjenester, sikrere og renere transport, mer effektiv produksjon og billigere og mer bærekraftig energi. EUs tilnærming til AI vil gi folk tillit til å omfavne disse teknologiene og samtidig oppmuntre bedrifter til å utvikle dem.

Kunstig intelligens (AI) kan bidra til å finne løsninger på mange av samfunnets problemer. Dette kan bare oppnås hvis teknologien er av høy kvalitet, og utviklet og brukt på måter som tjener folks tillit. Derfor vil et EU-strategisk rammeverk basert på EU-verdier gi innbyggerne tillit til å akseptere AI-baserte løsninger, samtidig som de oppfordrer bedrifter til å utvikle og distribuere dem. Dette er grunnen til at EU-kommisjonen har foreslått et sett med tiltak for å øke fortreffeligheten innen AI, og regler for å sikre at teknologien er pålitelig.

Forordningen om en europeisk tilnærming for kunstig intelligens og oppdateringen av den koordinerte planen for kunstig intelligens vil garantere sikkerhet og grunnleggende rettigheter for mennesker og bedrifter, samtidig som det styrker investeringer og innovasjon i EU-landene.

For å sikre utvikling av pålitelige AI-systemer som respekterer grunnleggende verdier og menneskerettigheter anerkjent i Europa, vil standarder spille en viktig rolle for å understøtte EU's regulering. Av denne grunn har CEN og CENELEC opprettet den nye CEN-CENELEC Joint Technical Committee 21 'Artificial Intelligence'. Den felles tekniske komiteen, hvis sekretariat holdes av det danske standardiseringsorganet, vil være ansvarlig for utvikling og vedtakelse av standarder for AI og relaterte data, samt gi veiledning til andre tekniske komiteer som er opptatt av AI.

CEN-CLC/JTC 21 vil i tillegg identifisere og vedta internasjonale standarder som allerede er tilgjengelige eller under utvikling fra andre organisasjoner som ISO/IEC JTC 1 og dets underutvalg, for eksempel SC 42 Artificial Intelligence. Videre vil CEN-CLC/JTC 21 fokusere på å produsere standardiseringsleveranser som ivaretar det europeiske markedet og samfunnsbehov, samt underbygge EUs lovgivning, politikk, prinsipper og verdier. Norge har utviklet en egen strategi for Kunstig intelligens, og Standard Norge er pekt på i strategien som et av flere virkemidler. Den norske komiteen for kunstig intelligens har kommet godt i gang og følger nå aktivt med på arbeidet som pågår i den internasjonale komiteen ISO/IEC SC 42 Artificial Intelligence og skal følge opp arbeidet som er startet opp i Europa gjennom CEN-CLC/JTC 21.

Flere undersøkelser understøtter det faktum at internasjonale standarder styrker konkurranseevnen og forenkler markedstilgang til internasjonale markeder. Kunstig intelligens handler noe forenklet om tilgang på data og hvordan disse dataene kan struktureres for å bidra til større innsikt og bedre grunnlag for utvikling og vekst.

Kunstig Intelligens kan ikke formes nasjonalt, dette er et globalt anliggende. Internasjonalt arbeides det med å utvikle rammeverk for kunstig Intelligens gjennom blant annet standarder.

- I de internasjonale standardiseringsorganisasjonene ISO og IEC gjennom komiteen, ISO/IEC SC 42 Artificial Intelligens. Den utvikler nå 13 nye standarder, blant annet Overview of ethical and societal concerns. Arbeidet er ledet av USA og Norge skal sammen med 40 andre land bidra til utforming av disse rammeverkene.
- I de europeiske standardiseringsorganisasjonene CEN og CENELEC er det opprettet en ny komite CEN-CENELEC Joint Technical Committee 21 'Artificial Intelligence'.
- I tillegg er det mange FOU aktiviteter i EU innen forskning og utvikling, med et påfølgende ansvar for tilgang på EU forskningsmidler, det er satt sterkere krav til finansieringen at FOU arbeid skal kobles med standardisering, for å sikre større grad av kommersialisering.

Det er viktig med aktiv norsk deltakelse i det europeiske og globale standardiseringsarbeidet på dette området. Standard Norge har opprettet en komite for Kunstig Intelligens, for å følge opp det internasjonale arbeidet. Komiteen har nå 23 medlemmer som representerer forskning, næringsliv, myndigheter og en rekke interesseorganisasjoner. Komiteen har opprettet 3 arbeidsgrupper som følger tett på alle standardene, 8 publiserte og 22 under utvikling. Komiteens mål er å påvirke det internasjonale arbeidet og sikre at fremtidige standarder vil være enkle å adoptere her hjemme, og representere beste praksis for norske organisasjoner som bør ta i bruk kunstig intelligens.

Standard Norges aktiviteter på dette området må understøttes med midler for å få finansiert arbeidet. Dette er i tråd med premisene fra Nærings- og fiskeridepartementet som fastslår følgende:

«Når det gjelder behov for midler til standardisering på spesielle fagområder, vil Standard Norge i stor utstrekning måtte henvende seg direkte til de relevante fagmyndigheter. Tilsvarende som for næringslivet og andre berørte grupper må fagmyndighetene vurdere kjøp av tjenester fra Standard Norge»

En aktiv norsk deltakelse i det internasjonale standardiseringsarbeidet innenfor KI bidrar til å styrke verdiskapningen nasjonalt og konkurranseevnen internasjonalt. Finansieringen skal blant annet bidra til at nasjonale eksperter kan delta aktivt i utviklingen av internasjonale standarder innen KI.

Standard Norge utvikler standarder på de fleste områder i samfunnet. Vi er det norske medlemmet i CEN, den europeiske standardiseringsorganisasjonen og ISO, den internasjonale standardiseringsorganisasjonen. Standard Norge samarbeider tett med Norsk Elektroteknisk Komite (NEK) som utvikler standarder på elektroområdet og er det norske medlemmet i IEC og CENELEC. Standard Norge og NEK er begge notifisert som nasjonale standardiseringsorganisasjoner av Nærings- og fiskeridepartementet.

Standarder finnes innenfor svært mange områder i et moderne samfunn. Standarder er kollektive goder som bidrar til systematisering i næringslivet og samfunnet. De effektiviserer og forenkler. Standardisering er enighet om det som kan løses likt, etablert gjennom erfaring og beste praksis både nasjonalt og internasjonalt. Standarder utformes gjennom konsensus baserte prosesser der alle relevante interesser inviteres til å delta. Dette bidrar i stor grad til at standardene tas i bruk fordi partene har vært involvert i prosessene med å finne de riktige løsningene.

Standard Norge har tidligere gitt disse innspillene til arbeidet med nasjonal strategi for KI, og tillater å vise til disse også i denne sammenhengen. Videre arbeid i EU om lovgivning vil i stor grad bygge videre på intensjonen om å sikre en sikker og personvennlig bruk av kunstig intelligens.

1. Strategien bør trekke frem nødvendigheten av samspillet mellom innovasjon, forskning og standardisering

Det bør stilles større krav til forskningen om aktiv deltakelse i standardiseringen nasjonalt og internasjonalt. Erfaringer fra Horizon-2020 viser at et samspill mellom innovasjon, forskning og standardisering er en god metodikk for å synliggjøre forskningsresultater gjennom standarder. I utlysning av H-2020 prosjektene ble det eksempelvis gitt pluss poeng for involvering i standardiseringsaktiviteter i prosjektet. Et slikt samspill kan på sikt styrke norsk konkurransevne og utvikle beste praksis.

Standardiseringsorganisasjonene ser et sterkt behov for aktiv deltakelse fra private og offentlige virksomheter og fra F&U miljøene. Departementet bør oppfordre underliggende etater til å delta i standardiseringsarbeidet samt gi nødvendig finansiell støtte.

Ved tildeling av F&U midler innen KI bør det stilles krav om å inkludere standardiseringsaktiviteter i forskningsprosjekt og aktiv deltagelse i standardiseringsarbeidet.

2. Strategien bør trekke frem bruk av internasjonale standarder som et av flere virkemidler

Det pågår et betydelig arbeid innen ISO/IEC og CEN/CENELEC med å utvikle nye standarder for Artificial intelligence. Kunstig Intelligens griper inn i svært mange fagområder og fagdisipliner og utvikles i et eksplosivt tempo. Mange fagdisipliner deltar i det internasjonale standardiseringsarbeidet, for å utvikle nye innovative ideer og løsninger på tvers av ulike fagdisipliner, deriblant cyber sikkerhet og personvern, Tingenes Internett, helse, samferdsel, smarte byer, Blockchain, Robotisering, governance, Active assisted living, industri optimalisering m.flere .

Deltakelse i internasjonalt standardiseringsarbeid og implementering av internasjonale standarder nasjonalt bør å få høy prioritet.

3. Strategien bør påpeke at utviklingen av KI ikke kan overlates til alle andre land

Norge bør ta en aktiv rolle i det internasjonale standardiseringsarbeidet, med den hensikt å påvirke internasjonale standarder slik at disse kan understøtte den nasjonale strategien for KI, slik at våre nasjonale interesser blir ivaretatt for både næringsliv og samfunnsliv.

4. Strategien bør følges opp ved å peke på sentrale aktører som bør ta ansvar for å utvikle den nasjonale rammen for KI

Standard Norge anser det som viktig at KMD følger opp relevante representanter fra offentlige myndigheter for å sikre at disse har nødvendig prioritet på standardiseringsarbeidet innenfor dette området.

5. Strategien bør fremheve det etiske

Norge, sammen med Sverige og andre viktige handelspartnere, bør ta ansvar for at det blir satt høye etiske krav til videre utvikling innen AI. Internasjonale standarder kan bidra til å sette et globalt rammeverk for etikk.

6. Strategien bør sette fokus på et nordiske samarbeid innen KI

Et nordisk samarbeid ble diskutert på siste møte i ISO/IEC 42 Artificial Intelligens i Japan. Sverige og Danmark er særlig opptatt av å stå samlet inn i det internasjonale standardiseringsarbeidet. Standardiseringsorganisasjonene er enige om at konkurransekraften i Norden vil kunne styrkes gitt et utvidet samarbeid.

Standard Norge takker for muligheten til å gi innspill og vil gjerne bidra med mer informasjon til KMD om arbeidet som pågår i Standard Norge sin komite, og hvordan standardene kan bidra til å styrke norske virksomheters konkurranse evne.

Vennlig hilsen

Anne Kristoffersen
Fungerende direktør Internasjonale relasjoner
Standard Norge